

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

14.02.2014 г.

Вестник Труд

✓ Туроператорите скочиха срещу промени в закона за туризма

Българската асоциация на туристическите агенции (БАТА) се обяви остро срещу възможността общински предприятия да извършват туроператорска дейност. Точно това предвиждат част от изменения в закона за туризма, внесени от правителството в парламента. "Мотивите за тях са некомпетентни и negliжират туроператорската дейност", заяви зам.председателката на БАТА Донка Соколова.

В България в момента действат 3000 туристически фирми (за сравнение - в многомилionenна Турция са 5000), а с измененията в закона всеки ще може да се регистрира като туроператор, недоволстват в бранша. В националния туристически регистър, който може да се види в сайта на министерството на икономиката, фигурират поне 60 фирми, на които им е изтекла застраховката "професионална отговорност". Те трябва веднага да бъдат заличени от регистъра в интерес на потребителите на туристически услуги, смятат от БАТА.

Според Мария Иванова, шеф на дирекция "Туристическа политика" в МИЕ, ведомството обновява непрекъснато регистъра и фирмите, които нямат сключена застраховка се заличават със заповед на министъра на икономиката. За това обаче е необходимо технологично време, каза Иванова. Тя допълни, че целта на промените в закона за туризма е облекчаване на бизнеса в този бранш. "Никой обаче не се съобразява с нашите предложения и мнения" - контрира Соколова. БАТА подготвя декларация с възраженията си по промените, която ще бъде внесена в парламента преди приемането на проектозакона, допълни Светлана Атанасова, председател на БАТА.

Проблемите на отрасъла бяха една от темите, обсъждани в рамките на международната борса "Ваканция и СПА експо 2014", открита вчера в София от вицепремиера Даниела Бобева и зам.-министъра на икономиката Бранимир Ботев. Във форума участват над 250 фирми и организации от 22 държави. До 30% стигат отстъпките, които туроператори и хотелиери дават на посетителите при резервацията на почивка или екскурзия по време на изложението, което продължава до 15 февруари.

Новите участници в борсата са 48, между които Алтайският регион - Западен Сибир в Русия и Националният туристически офис от Китай с представителство в Цюрих. Г-н Или Ма, директор на китайското представителство не спести комплиментите си за организацията на борсата в София, която според него е на европейско ниво. "Непременно ще участваме и през следващите години на това изложение", допълни той. По негова информация, в България годишно идват не повече от 10 000 китайски туристи, което е изключително малко. Те се интересуват от култура и история, голямо впечатление им прави и прекрасната природа. Затова когато разберат, че България е древна държава проявяват интерес към пътуванията във вашата страна. Всяка година се увеличават и желаещите да посетят България по време на фестивала на розата в Казанлък, допълни г-н Ма.

На кръгла маса, организирана от МИЕ и Българския съюз по балнеология и СПА вчера бяха представени възможностите на страната ни като целогодишна дестинация за рехабилитационен, СПА и медицински туризъм. На тази база може да се създаде и комплексен туристически продукт, съчетаващ зимен и морски туризъм, културно-познавателни обиколки, гурме и винени маршрути, допълниха експертите.

Обсъдена бе и подготовката на проектонаредбата за сертифицирането на специализираните центрове за такива услуги - балнеолечебен/медикул, СПА, уелнес, таласотерапевтичен, както и за изискванията към персонала и управителите им, която трябва да задейства към Закона за туризма. Представен бе и новият рекламен филм SPA & Wellness, подготвен по поръчка на МИЕ.

Вестник Стандарт

✓ Малките фирми с бърза писта за европарите

Таван от 3 млн. евро от Европа за инвестиции във ферми и цехове

Малките фирми ще имат по-лесен достъп до европейското финансиране по Програмата за развитие на селските райони. За тях ще бъде отделен специален бюджет от 82 млн. евро през периода 2014-2020 г. Това предвижда чернова на Програмата за развитие на селските райони, представена в земеделското министерство. За малки ще се смятат ферми и компании, чийто стандартен производствен обем е между 2000 и 7999 евро и обработват до 10 хектара земя. Те могат да разчитат на субсидия до 15 000 евро, а кандидатстването за нея ще бъде по опростени правила. Това обясни зам.-министърът на земеделието Явор Гечев. Освен за инвестиции парите ще могат да се ползват и за консултантски услуги. Малките фирми, както и младите фермери ще могат да ползват ваучери, с които консултантските услуги и обученията им да излизат безплатни, предвижда още програмата. По-големите ферми и предприятия пък ще могат да кандидатстват за малко над 753 млн. евро, с които да направят инвестиции в стопанствата или цеховете си. Сумата представлява почти

една трета от общия бюджет на програмата и е заложена в мярка 4 - Инвестиции в материални активи. Таванът за субсидията в нея ще бъде 3 млн. евро. Помощ за започване на неземеделска дейност като отваряне на хлебопекарна или сладкарски цех ще може да се получава по мярка 6 на програмата - Развитие на стопанството и стопанската дейност. Бюджетът за нея е малко над 173 млн. евро, като групите производители ще могат да получат между 10 и 20% по-висока субсидия от максималната. Изграждането на пътища и водопроводи ще бъде приоритет при проектите на общините, съобщи още Гечев.

√ 439 хил. души са безработните в България в края на 2013 г.

София. През четвъртото тримесечие на 2013 г. безработните в България са 439.8 хил., а коефициентът на безработица - 13.0%. В сравнение с четвъртото тримесечие на 2012 г. броят на безработните е с 5.4% по-висок, а коефициентът на безработица - с 0.6 процентни пункта. Това сочи статистика на Националния статистически институт (НСИ) за работната сила през четвъртото четеримесечие за 2013 г.

Данните сочат, че увеличаване на безработицата през посочения период се наблюдава както при мъжете, така и при жените. Коефициентът на безработица на мъжете се покачва с 0.6 процентни пункта, а на жените - с 0.8 процентни пункта, достигайки съответно 13.8 и 12.2%.

От общия брой на безработните лица през четвъртото тримесечие на 2013 г. 249.5 хил. (56.7%) са мъже и 190.3 хил. (43.3%) - жени.

От всички безработни 13.9% са с висше образование, 56.0% - със средно, и 30.0% - с основно и по-ниско образование. Продължително безработни (от една или повече години) са 263.7 хил., или 60.0% от всички безработни лица, като в сравнение с четвъртото тримесечие на предходната година делът им се увеличава с 4.9 процентни пункта. Коефициентът на продължителна безработица е 7.8%, като при мъжете е с 1.0 процентни пункта по-висок в сравнение с жените - съответно 8.3 и 7.3%.

През последната година се увеличава броят на безработните, които са имали предишна заетост, като достига 371.8 хил. (84.5% от всички безработни) при 347.7 хил. (83.3%) през четвъртото тримесечие на 2012 година. При безработните, търсещи първа работа, не се наблюдава съществена промяна.

През четвъртото тримесечие на 2013 г. коефициентът на безработица за възрастовата група 15 - 29 навършени години е 22.2% - съответно 22.8% за мъжете и 21.5% за жените. В сравнение с четвъртото тримесечие на 2012 г. този коефициент е по-висок с 1.5 процентни пункта, като увеличението му е еднакво за мъжете и жените.

Брой на заети лица

През четвъртото тримесечие на 2013 г. общият брой на заетите лица на 15 и повече навършени години е 2 931.6 хил. и в сравнение със същото тримесечие на 2012 г. намалява с 20.2 хиляди.

За същия период относителният дял на заетите лица от населението на същата възраст не се променя и е 47.0%, като делът на заетите мъже (от всички мъже на възраст 15 и повече навършени години) се увеличава с 0.3 процентни пункта, а този на жените намалява с 0.2 процентни пункта. От всички заети лица през четвъртото тримесечие на 2013 г. 1 555.6 хил. (53.1%) са мъже и 1 376.0 хил. (46.9%) - жени.

С висше образование са 902.7 хил., или 30.8% от всички заети лица, със средно - 1 729.8 хил. (59.0%), и с основно или по-ниско - 299.1 хиляди (10.2%).

От общия брой заети лица 4.3% (125.3 хил.) са работодатели, 7.8% (229.8 хил.) - самостоятелно заети (без наети лица), 87.2% (2 557.6 хил.) - наети лица, и 0.6% (18.9 хил.) - неплатени семейни работници. От наетите лица 1 832.4 хил. (71.6%) работят в частния сектор, а 725.2 хил. (28.4%) - в обществения.

За 5.0% от наетите лица (съответно за 4.5% от наетите в частния сектор и 6.4% от наетите в обществения сектор)

работата е временна. В сравнение с четвъртото тримесечие на 2012 г. делът на временно наетите лица е по-висок с 0.6 процентни пункта.

В сектора на услугите работят 1 860.6 хил. (63.5%) от всички заети, в индустрията - 876.4 хил. (29.9%), а в селското, горското и рибното стопанство - 194.6 хиляди (6.6%).

През четвъртото тримесечие на 2013 г. заетостта в отделните възрастови групи е следната:

Заетите лица на възраст 15 - 64 навършени години са 2 880.2 хиляди. Коефициентът на заетост за населението в същата възрастова група е 59.6% - съответно 62.5% за мъжете и 56.6% за жените.

Коефициентът на заетост за населението на възраст 15 - 29 навършени години е 36.4% - съответно 41.0% за мъжете и 31.4% за жените.

Наблюдаван период - характеристиките на всяко анкетирано лице се отнасят за състоянието му през определена календарна седмица.

Икономически активното население (работната сила) включва всички заети и безработни лица.

√ 1,4 млрд. евро от ЕС за ОП "Региони в растеж"

София. Агенция "Пътна инфраструктура" ще сключи договор със строителя на Северната скоростна тангента на София в понеделник, съобщи пред *Vulgaria on Air* министърът на регионалното развитие Десислава Терзиева. Също следващата седмица агенцията ще подпише и договора за отпускането на безвъзмездното европейско финансиране за строителството на отсечката, допълни тя.

Проектът за Северната скоростна тангента беше включен за финансиране в ОП "Регионално развитие", за да се избегне загубата на средства. В риск бяха над 200 млн. лева, припомни Терзиева и допълни, че не сме загубили пари по програмата. Индикативната стойност на новата оперативна програма за периода 2014-2020 г. "Региони в растеж" е 1,4 млрд. евро, каза министърът. Преговорите с Европейската комисия продължават и до края на февруари ще има нова

техническа среща, на която ще се обсъжда програмата. България ще настоява за финансиране в програмата да се включат 67 града, за да се преодолява различието между регионите. Министър Терзиева се надява тази година да бъдат отворени една или две схеми по новата оперативна програма. Приоритет ще бъде градското развитие - 67% от парите за регионите ще отидат за градовете. За енергийна ефективност е предвидено да се похарчат 20% от средствата от ЕС, а останалите ще отидат за социална, здравна, културно-историческа инфраструктура в общините.

Що се отнася до обществените поръчки за строителство, министърът посочи, че е свършила ерата на най-ниската цена. "Разработваме новите процедури, в най-скоро време ще ги обявим. В Агенция "Пътна инфраструктура" процедурите на практика са променени и най-ниската цена не е водещ фактор", заяви тя.

Вестник Капитал Дейли

✓ "ХЕС" и "М+С Хидравлик" планират да произведат нов тип хидромотор

Продуктът досега не е произвеждан в България

Машиностроителните компании "Хидравлични елементи и системи" - Ямбол и "М+С Хидравлик" - Казанлък работят по общ проект за производство на изцяло нов за България продукт. Това съобщи директорът за връзки с инвеститорите на двете компании Николай Митанкин. Продуктът е аксиално-бутален хидромотор и се планира двете компании да участват в различните етапи на производството, а след това готовата продукция да се реализира от "М+С Хидравлик".

Дружествата са част от "Стара планина холд". Митанкин уточни, че двете наскоро са подали документи за европейско финансиране на проекта по оперативна програма "Конкурентоспособност".

Перспективи

Ако бъдат одобрени, те ще получат около половината от парите, необходими за оборудването и модернизацията, с които да започне производството на хидромотори. Общата стойност на инвестицията е планирана да бъде 2.3 млн. лв., като половината са от собствени средства. Кандидатстването е по програмата за 2007 - 2013 г., която скоро трябва да бъде приключена. По новия програмен период все още няма яснота кога и как ще започне финансирането на проекти.

В своя публикация сп. "Инженеринг ривю" отбелязва, че ротационните аксиално-бутални хидромотори намират много широко приложение заради високите работни налягания, при които могат да функционират, големите честоти на въртене, с което се използват и в авиацията, компактните им размери, голямата степен на полезно действие. Освен това те могат да се използват при нормални условия в продължение на дълъг период, имат малки разходи за експлоатация и бързо действие при задаване на команди.

Допълнителни инвестиции

Освен новото съвместно производство ХЕС е заделил още 803 хил. лв. за инвестиции през тази година. В тях влиза модернизация на 11 машини и доставка на още 5, поясни Николай Митанкин. Планира се изграждане на елеваторен склад - това е автоматична складова система, която позволява съхранение на повече продукти с използването на по-малко работна площ и бързото им доставяне при нужда. Друга част от инвестициите ще са в струг със CNC система – или ЦПУ, които обработват детайли чрез цифрово програмиране. Общата стойност на инвестиционната програма в ямболското предприятие за тази година е близо 3.7 млн. лв., в които влизат и планираните 2.3 млн. лв. за новите хидромотори, както и другите вложения в машини. Останалите пари са заделени за подобрене на сгради, вентилация и други социално-битови условия, добави Митанкин. В момента в компанията работят над 500 души, като освен за условията за работа инвестиции ще има и в квалификацията им.

Продажби и прогнози

За миналата година ХЕС увеличи продажбите си с 10% спрямо 2012 г. до 39.7 млн. лв. Очакванията са ръстът да продължи поне през първите месеци на тази година, като изпълнителният директор на предприятието инж. Петър Бъчваров прогнозира нетните продажби за цялата 2014 г. да достигнат 41.6 млн. лв., което ще е 5% ръст спрямо миналата година.

"Въз основа на подобрения бизнес климат нашите клиенти могат да правят планове за по-дълги периоди и да увеличават запасите си, което се отразява и в поръчките за хидравлични цилиндри, особено през първата половина на годината", коментира Бъчваров пред сп. "Машиностроене и електротехника".

Основният клиент на ХЕС е австрийската Palfinger Group, като по данни на Бъчваров за нея се изнасят над 76% от продукцията за предприятията ѝ в държави по целия свят – от Русия до САЩ. Общо 77% е оборотът от ЕС, а 18% е за страни извън него. Само 5% от машините на ХЕС са за българския пазар.

Другият голям инвеститор в ХЕС освен "Стара планина холд" са пенсионните фондове на "Алианц България". Холдингът има контролен пакет акции и в "М+С Хидравлик". Казанлъшкото дружество е двойно по-голямо като оборот и за миналата година продажбите му достигнаха 85.3 млн. лв., с 6.8% ръст спрямо 2012 г.

✓ Новата европрограма за земеделие ще тръгне след септември

Малките фирми и обединенията ще имат достъп до по-големи субсидии

Ако сте компания и смятате да кандидатвате по новата европрограма за селските райони, която е за 2.84 млрд. евро, има няколко нови възможности, които ще са налични след септември. Първо, за малките фирми ще има специално заделени средства. Второ, ще се насърчава обединението между производители при кандидатстване. Ще може с един проект да се търси финансиране в няколко области (например производство и преработка едновременно). При природни бедствия ще има фонд, който ще дава начален капитал за съживяване на бизнеса.

Това е резюмето на новостите в програмата, които бяха представена вчера в земеделското министерство. Като цяло парите са с 400 млн. евро по-малко от предходния период. Вчера от думите на зам.-министъра на земеделието Явор

Гечев стана ясно, че програмата ще тръгне най-рано през септември, като изключение ще е мярката за млади фермери, която ще стартира от май. За оборудване

Малко под 1/4, или общо 753 млн. евро от новата програма е планирано да бъдат отделени по схемата за инвестиции в материални активи, която ще обхване по-голямата част от възможностите за фирмите. По нея ще могат да кандидатстват земеделски производители, фирми от хранителната промишленост, общини, държавни и общински предприятия с различен тип проекти, включително за закупуване на техника и оборудване, инвестиции в напоителни съоръжения и др., които ще получават 50% еврофинансиране и ще имат таван на подпомагане до 3 млн. евро за един кандидат.

Заедно или разнообразно

Новото е, че по тази схема ще могат да бъдат правени колективни инвестиции, които ще получават 60% субсидия. Ето и пример - няколко съседни фермери, които искат да изградят общо напоително съоръжение. Допустимо е и подаването на интегриран проект от един кандидат, който е за инвестиции в различни направления. Така например един животновъд ще може да подаде проект за закупуване на оборудване за фермата си и същевременно машини за преработка на млякото. Допълнителен бонус от 10% по мярката ще се дава на млади производители.

Предимство на малките

Другата по-значителна промяна в новата програма е, че за първи път ще бъде създадена тематична подпрограма. Тя ще бъде с бюджет от 82 млн. евро и ще бъде насочена към малките производители, като по предварителни данни над 85 хил. стопанства ще имат право да кандидатстват по нея. За целта те ще трябва да обработват до 100 дка и да имат производствен обем между 2 хил. и 7999 евро (стойността на произведената продукция, която отговаря на средната стойност за даден район за всеки един земеделски продукт). Планира се още да има и специална схема за млади производители, която според зам.-министъра на земеделието Явор Гечев ще стартира още през май с финансиране от бюджета. По нея ще се подпомагат производители до 40 години, като предвидената сума е 25 хил. евро на проект.

630 млн. евро за общините

В новия програмен период са предвидени 630 млн. евро за общините, като основният фокус при тях отново ще бъдат ремонтите на пътища и ВиК инфраструктура. Новата възможност е, че по схемата за общините ще могат да бъдат изградени пазари на производители, както и да бъде подобрявана туристическата инфраструктура в малките населени места. От общинската мярка ще могат да се възползват 231 общини, като отново без възможности за европейско финансиране се очертават селата, които са част от големи общини, като например тези около София.

В следващата програма за първи път ще бъде създаден и спомагателен фонд, който ще е с бюджет от 52 млн. евро и ще се ползва при бедствия, съобщи още Явор Гечев. Неговата цел е да подпомогне производители, чиито реколти са унищожени от бедствия.

✓ ЕС впряга пенсионните фондове в кредитирането на бизнеса

Брюксел търси начини да намали зависимостта на страните от банковия сектор

Проект на Европейския съюз предвижда пенсионните спестявания на гражданите в региона да бъдат използвани за финансиране на дългосрочни инвестиции и като запълване на празнината в кредитирането, оставена от банките след финансовата криза, съобщава Reuters. Агенцията е получила достъп до документ, според който Европейската комисия (ЕК) търси начини да намали силната зависимост на страните съюза от банковото финансиране, както и да осигури алтернативни методи за финансиране на малки компании, инфраструктурни обекти и други инвестиции.

Ролята на банките

"Икономическата и финансова криза нарушиха способността на финансовия сектор да насочва средства в реалната икономика, в частност към дългосрочните инвестиции", се заявява в документа. През втората половина на тази година ЕК възнамерява да отправи запитване към застрахователните регулатори за съвет относно проектозакон, позволяващ "мобилизиранието на повече лични пенсионни спестявания за дългосрочно финансиране".

От своя страна банките обвиняват за намаленото кредитиране на икономиката по-строгите правила за капиталовата адекватност и ликвидността, наложени след кризата. В документа на ЕК се заявява, че "целесъобразността" на европейските капиталови правила по отношение на дългосрочното финансиране ще бъде преразгледана през следващите две години. Този процес трябва да бъде съобразен със САЩ и други големи финансови центрове заради риска европейските банки да придобият нечестни предимства.

До края на годината ЕК ще подготви изследване по въпроса доколко е осъществимо въвеждане на европейски спестовни сметки, достъпни за физически лица, чиито активи да се обединяват и инвестират в малки предприятия. Комисията ще подготви и проучване за необходимостта от създаване на ликвиден и прозрачен вторичен пазар за корпоративни облигации в ЕС, който да спомогне за финансирането на малки компании.

Ревизия на регулациите

Брюксел ще търси начини и за възстановяване на пазара на секюритизации, чрез които персонални кредити като ипотечи се обединяват във финансови инструменти, които на свой ред биват продавани от банките. Този модел беше опетнен от финансовата криза, когато изпадането в неплатежоспособност по такива облигации, свързани с ипотечни кредити в САЩ, доведе до срив на глобалните финансови пазари.

В проекта е записано, че в бъдеще е възможно да бъде разширена дефиницията за приемливите активи, включително някои секюритизирани продукти, чрез които регулаторите ще определят нивото на ликвидност в банките. До края на годината ЕК ще преразгледа и правилата, засягащи обезпечените облигации. Комисията смята да повдигне въпроса дали използването на справедлива стойност е подходящо по отношение на бизнес моделите с дългосрочно инвестиране.

✓ 1% ръст на българската икономика в края на 2013 г.

Икономиката на България е отчела растеж през четвъртото тримесечие на 2013 г. За периода октомври-декември БВП се е увеличил с 0,4% на тримесечна и с 1% на годишна база. Това показват експресни оценки* на Националния статистически институт (НСИ).

Според експресните оценки на НСИ за четвъртото тримесечие на 2013 г. БВП в номинално изражение достига 21,321 млрд. лв. Реализираната добавена стойност през четвъртото тримесечие на 2013 г. е 18,569 млрд. лв., като най-голям дял формира секторът на услугите (71,5%), следван от индустриалния (24,6%) и аграрния сектор (3,9%).

По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление (82,2%), което в стойностно изражение възлиза на 17,532 млрд. лева. През четвъртото тримесечие на 2013 г. бруто капиталобразуването в основен капитал възлиза на 4,946 млрд. лв. и заема 23,2% относителен дял в БВП.

Тримесечни изменения

През четвъртото тримесечие на 2013 г. спрямо предходното брутна добавена стойност се увеличава с 0,7%. Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през четвъртото тримесечие на 2013 г. най-голям ръст бележат индивидуалното потребление - с 0,2%, и износьт на стоки и услуги - с 0,1%. Спад бележат вносът на стоки и услуги - с 4%, и бруто образуването в основен капитал - с 0,8%.

Годишни изменения

На годишна база към края на декември 2013 г. брутна добавена стойност се увеличава с 1%. Увеличение е регистрирано и в трите икономически сектора - аграрен, индустрия и услуги - съответно с 4,3, 1,3 и 1,7%.

По отношение на компонентите на крайното използване е регистриран положителен икономически растеж на колективното потребление - с 2,9%, в сравнение със същия период на предходната година. Бруто капиталобразуването в основен капитал отчита спад спрямо четвъртото тримесечие на предходната година - с 0,7%. Износьт на стоки и услуги се увеличава с 9,4%, а вносът на стоки и услуги - с 4,8%.

*Експресните оценки за БВП се основават на предварителни налични към момента месечни и тримесечни данни за отделните икономически сектори (обект на последващи актуализации и ревизии), на експертни оценки и модели за поведението на компоненти в състава на БВП, за които към момента на изчисленията не е налична директна базисна информация.

✓ ЕК ще търси свежи пари от пенсионните фондове

Еврокомисията възнамерява да поиска от Европейското управление по застраховане и пенсионно осигуряване (ЕЮРА) да разработи законопроект, позволяващ инвестирането на пенсионни спестявания на гражданите на ЕС в дългосрочни проекти. Това съобщава агенция "Ройтерс" като се позовава на документ, с който разполага.

Идеята на Брюксел е по този начин да се намали зависимостта на икономиките от банковото финансиране и да бъдат осигурени нови източници за кредитиране на бизнеса, а също и за инвестиране в инфраструктурни и други, общественозначими проекти.

Европейските власти възнамеряват още да създадат ликвиден и прозрачен вторичен пазар за търговия с корпоративни акции. Очаква се тази мярка да помогне на компаниите да получат допълнителни кредитни ресурси

Брюксел иска също така да възстанови пазара на секюритизация, за да могат банките да обединяват кредитите в пулове и да привличат допълнителни средства посредством емитиране на обезпечени с парични потоци облигации.

По-рано този пазар бе доста добре развит, но западна след масовите дефолти по ипотечни облигации в САЩ, припомня "Ройтерс".